

Zdravotnické prostředky vykázané v rámci veřejného zdravotního pojištění

VERZE 2026-01.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Ondřej Šanca ¹ , Jiří Jarkovský ¹ , Klára Benešová ¹ , Petr Klika ¹ , Daniel Klimeš ¹ , Jan Mužík ¹ , Martin Komenda ¹ , Ladislav Dušek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
Recenzenti:	
Datum vytvoření dokumentu:	1. 10. 2023
Datum poslední aktualizace	5. 2. 2026
Datum schválení pověřencem pro ochranu osobních údajů UZIS:	18. 3. 2024
Datum schválení poradou vedení UZIS:	30. 4. 2024
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	NR-04-04
Klíčová slova:	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, zdravotnické prostředky, veřejné zdravotní pojištění, populace, vykázaná zdravotní péče
EuroVoc:	státní zdravotní služba
Citace:	Šanca O., Jarkovský J., Benešová K., Klika P., Klimeš D., Mužík J., Komenda M., Dušek L. Zdravotnické prostředky vykázané v rámci veřejného zdravotního pojištění. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2023. Dostupné z: https://www.nzip.cz/data/1747-prostredky-zdravotnicke-techniky-material-verejne-zdravotni-pojisteni-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	https://www.nzip.cz/data/1747-prostredky-zdravotnicke-techniky-material-verejne-zdravotni-pojisteni-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Datová sada umožňuje hodnotit množství zdravotnických prostředků hrazených z veřejného pojištění od roku 2010 až do posledního uzavřeného roku. Datová sada je sestavena tak, aby bylo možné pro každý zdravotnický prostředek vyhodnotit rovněž počet unikátních pacientů, kterým byl daný zdravotnický prostředek v hodnoceném roce alespoň jedenkrát vykázán.

Uživatel může údaje o množství vykázaných zdravotnických prostředků a údaje o počtu pacientů s vykázaným zdravotnickým prostředkem stratifikovat dle vybraných charakteristik (věk, pohlaví, okres bydliště pacienta) nebo dle kombinace těchto charakteristik.

Jedná se o agregovanou datovou sadu; množství zdravotnických prostředků je agregované dle charakteristik pacientů, jimž byly vykázány. Smyslem agregace je zmenšit velikost dat při zachování informace o objemu vykazované péče.

1.2 Základní informace

V rámci zveřejňování dat z Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS) vznikla datová sada přinášející informace o množství vykázaných zdravotnických prostředků ve formě agregovaných dat. Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

Jeden záznam (řádek) datové sady obsahuje informaci o jednom zdravotnickém prostředku v rámci daného roku ve stratifikaci dle demografických charakteristik pacienta (pohlaví, věk, okres bydliště). Hodnocenými ukazateli je množství vykázaného zdravotnického prostředku a počet unikátních pacientů s daným zdravotnickým prostředkem. V rámci daného zdravotnického prostředku je možné sčítat vykázané množství i počet pacientů napříč různými stratifikačními kategoriemi. Pro daný zdravotnický prostředek tak lze v jednotlivých letech zjistit celkové množství i celkový počet pacientů.

Z technického hlediska vzniká tato datová sada kombinací údajů z datové věty AB (hlavičky dokladů o poskytnutých zdravotních službách) a datové věty AC (řádky těchto dokladů s údaji o jednotlivých poskytnutých zdravotních službách) dle [Datového rozhraní NRHZS](#).

1.3 Interpretace a informační hodnota

Datová sada je odvozena z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), který obsahuje data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

Jeden záznam (řádek) udává množství daného zdravotnického prostředku a počet osob v populaci ČR, kterým byl daný zdravotnický prostředek alespoň jednou vykázán v hodnoceném roce, a to ve stratifikaci dle pohlaví, věkové kategorie a okresu bydliště pacienta.

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně (např. výkony agregované do ošetrovacího dne při lůžkové péči) nejsou v datové sadě k dispozici.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (geografická lokalizace na úroveň okresu, věk na pětileté věkové kategorie).

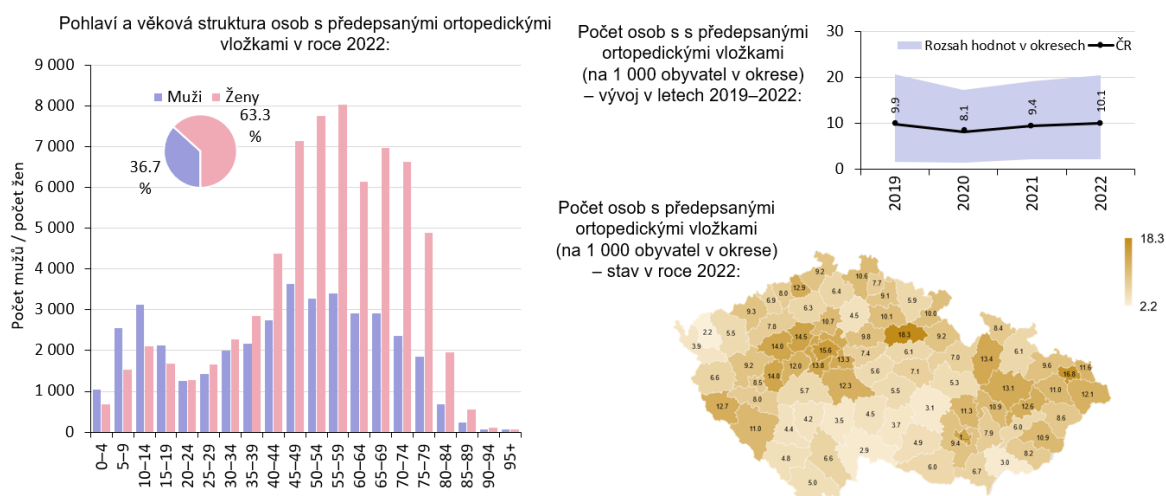
Jednotlivé řádky souboru nejsou žádným způsobem propojitelné, nelze zjišťovat počty osob s různými kombinacemi zdravotnických prostředků; sada je využitelná pouze pro stratifikovanou

sumarizaci vykázaného množství zdravotnických prostředků nebo počtu unikátních pacientů s daným zdravotnickým prostředkem.

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je sumarizace vykazování konkrétního zdravotnického prostředku – množství zdravotnického prostředku nebo počet osob s daným zdravotnickým prostředkem za rok a další rozbor za použití dostupných kategorizací.

Příklad konkrétního výstupu: Uživatel hodnotí, u kolika osob byly předepisovány ortopedické vložky na zakázku (4000052 VLOŽKY ORTOPEDICKÉ SPECIÁLNÍ NA ZAKÁZKU). Srovnává četnost výskytu v různých věkových skupinách podle pohlaví, hodnotí vývoj v čase a vizualizuje v mapě počet případů na 1000 obyvatel v jednotlivých okresech ČR.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Data jsou publikována v agregované formě a neobsahují žádné informace umožňující identifikaci fyzických osob. Geografické údaje jsou prezentovány na úrovni okresu bydliště pacienta a věk pacienta pouze v pětiletých věkových kategoriích.

1.6 Klíčová slova

NRHZZ, Národní registr hrazených zdravotních služeb, zdravotnické prostředky, veřejné zdravotní pojištění, populace, vykázaná zdravotní péče

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

státní zdravotní služba

1.8 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: gz / csv
- Počet záznamů: 25 592 640

- Počet popisných atributů: 11
- Velikost: 3605,79 MB

2 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datovou sadu je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a.

3 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované množství vykázaných zdravotnických prostředků a agregované počty unikátních pacientů s daným zdravotnickým prostředkem v daném roce. Datum vykázaní zdravotnického prostředku je převedeno na rok, věk pacienta je transformován do 5letých věkových kategorií.

4 Atributy datové sady

1. Rok

- Název parametru: rok
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: rok vykázaní zdravotnického prostředku
- Možné hodnoty: 2010 a vyšší (do posledního uzavřeného roku)

2. Kód věkové skupiny

- Název parametru: vek
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: kód věkové kategorie pacienta k 31. 12. hodnoceného roku vycházející z [číselníku věkových skupin NZIS](#)
- Možné hodnoty: kódy pro pětileté věkové skupiny

3. Pohlaví

- Název parametru: pohlavi
- Datový typ: numeric
- Popis parametru: pohlaví pacienta
- Možné hodnoty:
 - 1 – muž
 - 2 – žena
 - 99 – nevedeno

4. Okres bydliště pacienta

- Název parametru: okres_pacient
- Datový typ: string
- Popis parametru: okres bydliště pacienta v době vykázaní zdravotnického prostředku dle [číselníku ČSÚ](#)
- Možné hodnoty: dle [číselníku ČSÚ](#); doplněna možnost CZ0999 – případy s nevyplněným údajem o okrese bydliště pacienta

5. Kód zdravotnického prostředku

- Název parametru: PZT
- Datový typ: numeric

- Popis parametru: kód zdravotnického prostředku
 - Možné hodnoty: 0000000–9999999
- 6. Název zdravotnického prostředku**
- Název parametru: PZT_nazev
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: název zdravotnického prostředku
- 7. Doplněk názvu**
- Název parametru: DOP
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: doplněk názvu zdravotnického prostředku
- 8. Typ skupiny**
- Název parametru: typ
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: typ skupiny zdravotnického prostředku
- Číselník od roku 2019 včetně je dostupný na stránkách VZP ([Zdravotnické prostředky – VZP ČR](#)) v pomocných souborech k číselníku VZP – ZP. Číselník pro roky 2010–2019 lze najít v archivu ([Zdravotnické prostředky – archiv – VZP ČR](#)) opět v pomocných souborech k číselníku VZP – ZP. V roce 2019 platil nový i starý typ číselníku.
- 9. Úhradová skupina**
- Název parametru: UHS
 - Datový typ: string
 - Popis parametru: úhradová skupina zdravotnického prostředku
- Zařazení zdravotnických prostředků do úhradové skupiny vychází ze zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. Jednotlivé úhradové skupiny jsou uvedeny v příloze 3, oddílu C a tabulce č. 1 ve shora uvedeném právním předpise.
- 10. Počet unikátních pacientů s vykázaným zdravotnickým prostředkem**
- Název parametru: pocet_pacientu
 - Datový typ: numeric
 - Popis parametru: počet unikátních pacientů s vykázaným zdravotnickým prostředkem v daném roce
- 11. Suma množství zdravotnického prostředku**
- Název parametru: mnozstvi
 - Datový typ: numeric
 - Popis parametru: suma množství vykázaného zdravotnického prostředku